

После пада „Берлинског зида“, тј. урушавања Совјетског Савеза, појавио се прво текст, па потом књига Френсиса Фукујаме Крај историје и последњи човек (коју је на српски језик превела моја маленкост). Та књига је изазвала велику расправу на светском нивоу због ауторових крајње провокативних и оптимистичких прогноза. Главна тема спора је била Фукујамин појам „краја историје“. Не мали број теоретичара је погрешно сматрао да овај аутор под тим појмом подразумева крај даљег развоја света или одсуство нових догађаја у битнијем смислу те речи. Но, насупрот томе, Фукујамин суштински став је био да да ће доћи до убрзања развоја у свим битним областма на светском нивоу, али да да ће се тај развој одвијати под једним те истим системским претпоставкама – под претпоставкама система либералне демократије. Речју, Фукујамина књига би се могла назвати тријумфом Запада, што је укључивало и становиште да више неће бити великих међудржавних конфликата, поготово не светских ратова, јер либералне демократије наводно не ратују једне поред других. Пошто га је даљи ток историје уверљиво демантовао, овај теоретичар је извршио самокритику.

Речју, Фукујамина књига би се могла назвати тријумфом Запада, што је укључивало и становиште да више неће бити великих међудржавних конфликата, поготово не светских ратова, јер либералне демократије наводно не ратују једне поред других. Пошто га је даљи ток историје уверљиво демантовао, овај теоретичар је извршио самокритику

Овај сажет осврт на чувену Фукујамину књигу начинио сам стога што сматрам да не мали број наших интелектуалаца - који су некада подржавали тзв. пето-октобарски преврат који је обећавао да ће се у Србији коначно учврстити парламентарни систем, што ће рећи да ће се Србија коначно вратити својој изворној, пре-комунистичкој уставно-правној традицији - данас и овде заступа тезу о крају историје, само са другачијим системским предзнаком у односу на Френсиса Фукујаму. Наиме, они сада готово фанатично најављују пропаст Запада, тј. тријумф анти-Запада. То становиште су најављивали и познати немачки интелектуалци у време постојања Вајмарске Републике. Кад то каажем, не мислим само на књигу Освалда Шпенглера Пропаст Запада, већ и на

Пише: Слободан Дивјак
петак, 10 октобар 2025 13:35

мислиоце какви су били Карл Шмит и Хајдегер који су на другачији начин предсказивали и призивали пропаст о којој је реч. Обојица су касније приступили Хитлеровој Нациналсоцијалистичкој партји и уздизали антизападни „фирер-принцип“: једини закон Немачке је воља Фирера, тј. Хитлера који је релативно брзо после учвршћивања властите неприкосновености покорио готово читаву Европу.

Овим опаскама не желим да припишем пронацистчку оријентацију поменутом делу српских интелектуалаца, већ само да се супротставим тези неких од њих који тврде да је и нацизам производ Запада, што је потпуни нонсенс. Запад није географски појам већ је он синоним за парламентарну демократију, која је настала далеко пре оснивања ЕУ и која постоји у незападним земљама у географском смислу. Не може Хитлер који је срушио Вајмарску Републику и увео „суверену диктатуру“ у којој су суверен и диктатор обједињени у једној личности, бити представник либералне демократије чије је родно место Запад. Или, другим речима, не може се ставити знак једнакости између антипарламентаризма и парламентаризма.

Део поменутих српских интелектуалаца заправо отворено испољава мржњу према свему што мириши на Запад и прижељкује његову пропаст, што би, ако би се то десило, значило тријумф анти-Запада, тј. анти-парламентарног режима. Дакле, даљи развој би се одвијао под претпоставкама које искључују либералну демократију. Они су отворени приврженици руског (неосовјетског) и кинеског режима. Али, истовремено избегавају да се експлицитно изјасне да ли су за парламентарни или антипарламентарни систем, као

Пише: Слободан Дивјак
петак, 10 октобар 2025 13:35

што јасно не прецизирају карактер владавине постојеће власти у Србији. Један број њих се отворено супротставља студентском антирежимском покрету. Рецимо наш историчар Чедомир Антић је, између осталог, изјавио да су студенти (шачица анархиста) који блокирају факултете нанели већу штету нашим универзитетима него што су то учинили Немци приликом окупације наше земље. Наравно, он је приликом својих радикалних критика студентског бунта, изјављивао да је за демократију и да је против Вучића, али то овом последњем није сметало да га уз изузетно одобравање цитира, као што нашем историчару није сметало што је после тих и таквих изјава био постављен за председника УО Народне Библиотеке. Баш ме интересује у времену када пљуште смене оних директора и откази оних наставника и професора у средњим и основним школама који су подржавали студенте; када универзитетски професори који пружају подршку студентима добијају „кромпир“ уместо плате – по чијем је налогу проф. Чедомир Антић постављен на функцију председника поменуте установе на којој прима завидну апанажу; и ко су чланови тог Управног Одбора: претпостављам да је већина њих антивучичевски усмерена.

Да ли је ико од вас који се залажете за вредности породичног живота изложио критици застрашујућу изјаву високопозиционираног члана СНС-а да су деца до пунолетства власништво државе? Да ли сте за јединство власти или њену поделу. Да ли сте за то да

се у нашој отажбини реституише функција доживотног председника?

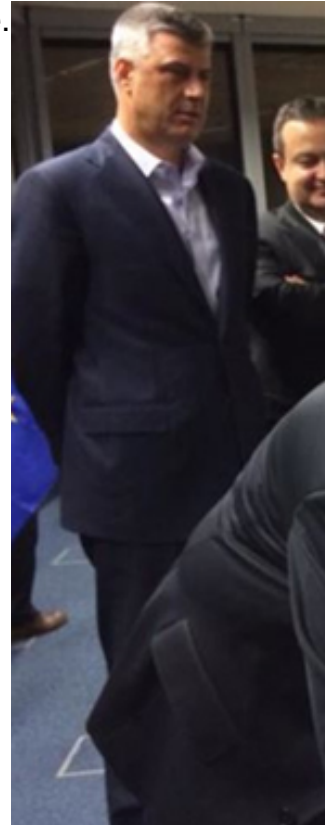
Нажалост по оне наше некад либерално-демократски усмерене интелектуалце који имају одбојан однос према студентима, ситуација се видно променила: те анархистичке ленчуге су пешачећи широм Србије анимирали и мобилисали велики број грађана који протестују против системске корупције, спреге власти и организованог криминала, тортуре Вучића над правосуђем, против терора полиције и параполиције не само над студентима, већ и над бројним грађанима, против нелегалних (стаљинистичких) хапшења и судских процеса итд. Гукните патриотски соколови и витезови! Откад то постоје голоруки терористи. Зар тај нонсенс није уведен да би се дало „зелено светло“ полицијским и параполицијским снагама да без сустезања употребљавају прекомерну употребу силе над демонстрантима и да притворене приморавају да клече, иза леђа везаних руку и главом прислоњеном на зид, као што је то рађено у злогласном Гвантанаму? Да ли је ико од вас који се залажете за вредности породичног живота изложио критици застрашујућу изјаву високопозиционираног члана СНС-а да су деца до пунолетства власништво државе? Да ли сте за јединство власти или њену поделу. Да ли сте за то да се у нашој отажбини реституише функција доживотног председника?

Само наивни, уцењени и они који су бесомучном пропагандом на строго контролисаним главним медијима заведени могу веровати у Вучићев патриотизам

Претпостављам да би ваш одговор на сва та питања био смишљено уопштен и недовољно прецизан. Рецимо, тачно је да се покрет отпора режиму знатно проширио, али он је углавном прозападно, дакле антипатриотски оријентисан. Не подржавамо баш Вучићев начин владања, али је ипак он већи патриота од оних који би да га руше. Једини проблем у таквом одговору је то што се не може наћи ама баш ниједан аргуменат који би ишао у прилог Вучићевом патриотизму. Само наивни, уцењени и они који су бесомучном пропагандом на строго контролисаним главним медијима заведени могу веровати у Вучићев патриотизам. Пре Вучића, Србија је имала контролу бар над севером Косова. А шта данас и овде контролише на Косову, после Вучићеве наводне натчовечанске борбе да Косово остане део Србије. Ништа, буквално, ништа. Вучић је после ватрених изјава за домачу јавност да неће дати ово ни оно, испоручио косовским властима све што се могло дати, оставивши тамошњи све малобрјнији српски живаљ у „страху и дрхтању“, без икакве заштите од тамошње власти која безобзирно тежи етнички хомогеном Косову и стога пузећем етничком чишћењу. Добро, остали су још остаци тзв. српске листе, пошто главни играч те листе Радојичић више не сме да уђе на Косово, јер је био приморан да призна да је био организатор аматерски изведеног десанта на Бањску. То су албанске власти искористиле за снимање његове огромне, гламурозне виле на Газиводама у чију изградњу је уложено баснословно богатство. Претпостављам да га пре него што је

Пише: Слободан Дивјак
петак, 10 октобар 2025 13:35

постао „патриота“ ни пас, како би то народ рекао, није имао за шта да уједе.

Због тога је данас највиши патриотски налог бескомпромисна борба против овога, како би то рекао мој пријатељ Ђорђе Вукадиновић, „штеточинског режима“. Или си против тог режима или си за њега. Трећа опција више не постоји. „Нешто између“ је саучесништво

Врх овога режима је користио патриотизам само као „погонско гориво“ за незајажљиво властито материјално богаћење и за раст своје разуларене моћи. И под болшевизмом и под нацизмом развијена је својеврсна „индустрија смрти“ у којој су страдали милиони невиних људи. Али и једни и други су имали своју идеологију. Наш режим нема никакву идеологију. То је типичан компрадорски режим који је спреман да распродаје главне ресурсе своје земље зарад личног пробитка и очувања своје страховладе. Стога је Србија налик некадашњим колонијама Трећег света. Али, већина народа је већ прозрела карактер овог режима. То је схватио и Вучић. Стога се плаши суочавања са властитим гневним грађанима, те свуда доводи аутобусима своје присталице, међу којима има добар број уцењених и дневницама поткупљених да му кличу „Ацо Србине“. Он не може више владати другачије осим све већим подизањем нивоа репресије над властитим грађанима. Србија никада досад није била оволико обешчашћена, осрамоћена, понижена и немоћна. Ишчупано јој је срце.

Српски интелектуалци, пропаст Запада и крај историје

Пише: Слободан Дивјак
петак, 10 октобар 2025 13:35

Због тога је данас највиши патриотски налог бескомпромисна борба против овога, како би то рекао мој пријатељ Ђорђе Вукадиновић, „штеточинског режима“. Или си против тог режима или си за њега. Трећа опција више не постоји. „Нешто између“ је саучесништво.

Аутор је почасни председник Међународне филозофске школе Felix Romuliana